

Avdelningen för utvärdering och lärande
Enheten för inriktning av forskning

Anvisningar

Så här skrivs faktablad om MSB-finansierade forskningsprojekt

Syfte med faktabladet

Faktabladet är till för att ge en kort, lättförståelig beskrivning av ditt projekt. Det ska väcka intresse och ge en snabb orientering om vad projektet ska göra och vem som kan ha nytta av resultatet. Faktabladet ska fungera som en första ingång till projektet och väcka intresse för att ta reda på mer. För den som vill ha mer information finns annat material, till exempel längre projektbeskrivningar och projektets egen webbplats.

Målgrupperna för faktabladet är handläggare på MSB som inte känner till projektet, människor som arbetar praktiskt med samhällsskydd och beredskap, politiker, journalister, studenter med flera. Utgå från att den som läser faktabladet inte är bekant med projektet.

För att snabbt nå läsarna är det viktigt att resultaten och nyttan med projektet blir den röda tråden genom texten.

Läsarna ska enkelt kunna läsa och förstå faktabladet. Därför bör språket vara vardat, enkelt och begripligt det vill säga klarspråk. Enligt språklagen ska MSB som myndighet använda klarspråk. Därför vill vi att du som forskar med medel från MSB också gör det.

Faktabladets delar

Alla faktablad har samma struktur:

- Rubrik
- Ingress
- Brödtext (som består av tre avsnitt: "Inledning", "Vad ska uppnås" och "Upplägg")
- Projekttid
- Högermarginal med bild och projektuppgifter

Rubriken

Rubriken fungerar som "lockbete" för vidare läsning. En bra rubrik levandegör projektet eller problemet som forskningen handlar om. Den är konkret, tydlig och visar på kärnan i det man vill berätta. Den kan handla om projektets

resultat och nytta, eller lyfta fram det område som forskningen ska bidra med kunskap till. Rubriken ska vara kort (maximalt en rad) och skapa läslust hos läsaren.

Exempel: Genom rubriken "Alla svenskar ska få hjälp vid kris" väcks läsarens intresse genom några enkla grepp:

- Ordet "alla" säger att det kan finnas grupper som *inte* nås idag. Läsaren börjar kanske undra vilka de grupperna är och varför de inte nås.
- Orden "hjälp" och "kris" är signalord som väcker känslor.

Rubriken är kort och koncis och med några få ord besvaras flera frågor: **vad** projektet handlar om (krishantering), **vem/vilka** det berör (alla svenskar) samt **när** (vid framtida hot). En bra rubrik väcker uppmärksamhet, känslor, tankar eller funderingar. Den ska vara enkel och inte innehålla krångliga ord. Rubriken bör tala om vad forskningen ska åstadkomma och/eller vilket problem forskningen ska behandla. Projektets samhällsnytta ska återspeglas i rubriken.

Tips: Rubriken bör vara lösningsorienterad, dvs. formulera svar på grundfrågan.

Ytterligare ett exempel:

Projekttitel: Sårbarheten i Sveriges djurhållning och slakterinäring relativt spridning av smittsamma djursjukdomar

Rubrik: Svenska djur ska skyddas från smitta

Tips: Titlar på forskningsprojekt är ofta väldigt långa, abstrakta och krångliga. De fungerar därför nästan aldrig bra som rubriker!

Tips: Det kan vara bra att vänta med att skriva rubriken tills övrig text är färdig. Då kan du ha fått idéer om vad som bör lyftas fram.

Ingressen

Ingressen (en kort, fetstilad inledning) sammanfattar det viktigaste i texten och lockar till vidare läsning. Den kan, liksom rubriken, avgöra om resten av faktabladet överhuvudtaget blir läst.

Ingressen ska förtydliga vad som sägs i rubriken. Arbeta med konkreta exempel som beskriver problemet (varför forskningen behövs) eller samhällsnyttan med projektet. Rubriken och ingressen ska räcka för att förstå att projektet är viktigt och vad det kan komma fram till.

Ingressen bör inte vara längre än 350 tecken, inklusive blanksteg.

Tips: Om du har svårt att inleda skrivarbetet med att formulera en koncis ingress kan även den vänta tills brödtexten är klar. Då ser du bättre vilka delar som bör ingå.

Brödtexten

Avsnittet "Inledning": Brödtexten (den löpande texten) bör inledas med ett avsnitt om varför projektet är viktigt och vilken ny kunskap det kan ge.

Du kan börja med ett konkret exempel på hur det ser ut i dag och vad som behöver förändras. Då får läsaren direkt en bild av att det finns en samhällsnytta med projektet.

Du kan också gå rakt på rakt på de förväntade resultaten och vinsterna jämfört med i dag.

Det finns flera sätt att börja brödtexten men tänk på att inte börja med bakgrund, teorier eller metod. Ge istället läsaren en direkt överblick av vad projektet vill åstadkomma. Gå rakt på det väsentliga. Ju tidigare läsaren kan se vilken betydelse projektet har för honom eller henne, desto bättre. Det gäller både om läsaren är en politiker som ska besluta om pengar eller om han eller hon ska använda resultaten i sitt praktiska arbete.

Därför är det bra att använda konkreta exempel och inte abstrakta formuleringar.

Starta inte brödtexten med en underrubrik eftersom den följer direkt på den fetstilade ingressen.

I avsnittet "**Vad ska uppnås**" anger du konkret vad projektet ska komma fram till. Vad ska studeras? Vilka är aktörerna som kan ha nytta av resultaten? Vad finns det för avgränsningar? Finns det mätbara mål? Hur kan den nya kunskapen komma till användning – i utbildningar, i nya riktlinjer, nya metoder och modeller, produkter, analysverktyg eller annat?

I avsnittet "**Upplägg**" berättar du kortfattat om projektets olika delar. Du kan lämpligen anknyta till projektets syfte. Målgrupper och undersökningsmetoder, eventuella samverkansparter och utvärderingsmetoder kan kortfattat anges här. Avsnittet bör kännas som en logisk fortsättning på avsnittet "Vad ska uppnås".

Observera att avsnittsnamnen "Vad ska uppnås" och "Upplägg" är arbetsrubriker som beskriver innehållet. Ersätt dem gärna med rubriker som säger mer om innehållet i respektive avsnitt. Det gäller främst "Vad ska

uppnås” som till exempel kan vara ”Ny modell för att öva samverkan” eller ”Vaccin mot malaria”.

Den totala brödtexten bör inte överskrida 2 600 tecken inklusive blanksteg.

Projektid

Projektiden anges under en egen rubrik. Skriv vilken månad och år som projektet startar och under hur många år det beräknas pågå. Månader skrivs med bokstäver och år med siffror; exempelvis ”juli 2017”. Det är lättare för ögat att läsa än långa talföljder.

Marginalen

Överst i högermarginalen bör det finnas en **bild** med en kort bildtext. Välj en bild som hjälper till att lyfta fram huvudbudskapet i faktabladet. Bildtexten ska förstärka det som texten förmedlar, dvs. gärna anknyta till projektets forskningsområde, förväntade resultat eller nytta. Bilden ska inte vara ett forskarporträtt. Tänk på att bilden måste vara fri att använda.

Längst ner i högermarginalen på förstasidan anger du **Projektuppgifter**.

Ange i följande ordning:

- Projekttitel.
- Namn på medverkande forskare, titel (förkortning), namn på universitet, namn på institution samt kontaktinformation som telefonnummer och e-post.
- Adress till eventuell webbplats.

Du bör sträva efter att använda så enkla och lättbegripliga ord och begrepp som möjligt i faktabladet. Alla förkortningar ska skrivas ut. Om du inte kommer undan svåra ord i texten så är marginalen en bra plats för att förklara krångliga ord.

Språket

Språket i faktabladet ska vara vårdat, enkelt och begripligt. Tänk särskilt på:

- Skriv i första hand meningar med tydliga subjekt och aktiva verb. Skriv meningarna på formen ”vem gör vad”, det vill säga sätt det som händer (subjekt och verb) tidigt i meningarna. Då blir sammanhanget tydligare för läsaren.
- Bryt sönder långa meningar i flera kortare. Undvik bisatser.
- Använd ordet ”vi”. Då blir texten mer levande och det blir lättare att skilja projektets resultat från tidigare undersökningar.

- Tänk på läsarnas skiftande bakgrund och förkunskaper när du skriver. Använd ord som är bekanta för målgruppen. Om du behöver använda ett fackord måste du förklara det. Undvik jargong och ålderdomliga ord (se till exempel *Svarta listan* från regeringskansliet).

Slutligen:

När du har gjort ditt absolut bästa och skrivit ett kort, informativt, begripligt och intressant faktablad om din forskning och varför den är nyttig och viktig – då mailar du faktabladet till din projektuppföljare på MSB.

Därefter kommer vi på MSB att ge dig synpunkter på texten så att vi tillsammans kan hjälpas åt att presentera din forskning på bästa tänkbara sätt.

Lycka till!